

Zó werkt de huisartsenzorg

Kees Wessels en Kees Kraaijeveld

Waar staat wat in dit boek?

Introductie

- 4 Voorwoord
- 8 Waarom dit boek?

Hoofdstuk 1 De huisarts

- 13 Wat is de rol van de huisarts?
- 16 Welke rol heeft de huisarts in het zorgstelsel?
- 20 Met wie werken huisartsen samen?
- 22 Wat doet de huisarts?

Hoofdstuk 2 Wie is wie

- 25 Wie is wie en wie doet wat in de huisartsenzorg?
- 28 Hoeveel huisartsen telt Nederland?
- 32 Wie is medisch actief in de huisartsenpraktijk?
- 42 In welke verbanden werken huisartsen met elkaar samen?

Hoofdstuk 3 Stelselwetten

- 45 Hoe werken de vier stelselwetten voor de huisartsenzorg?
- 49 Hoe werkt de Zorgverzekeringswet en wat is relevant voor de huisarts?
- 53 Hoe werkt de Wet langdurige zorg en wat is relevant voor de huisarts?
- 54 Hoe werkt de Wet maatschappelijke ondersteuning en wat is relevant voor de huisarts?
- 57 Hoe werkt de Jeugdwet en wat is relevant voor de huisarts?

Hoofdstuk 4 Wetten

- 59 Welke wetten regelen de huisartsenzorg?
- 62 Wat zijn relevante wetten voor de huisarts ten aanzien van organisatie en marktregulering?
- 65 Wat zijn relevante wetten voor de huisarts ten aanzien van beroepsuitoefening en kwaliteit?
- 66 Wat zijn relevante wetten voor de huisarts ten aanzien van bijzondere situaties?

Hoofdstuk 5 Geldstromen

- 69 Hoe lopen de geldstromen in de huisartsenzorg?
- 72 Waar geven we onze zorggeuro's aan uit?
- 76 Wie betaalt wat voor de huisartsenzorg in de Zorgverzekeringswet?
- 87 Hoe worden huisartsenposten bekostigd?
- 90 Wat verdient de huisarts?

Tot besluit

- 92 Bronnen en verwijzingen
- 98 Nawoord
- 100 Waarom meedoen aan dit boek?
- 102 Dankwoord
- 106 Hoe is dit boek tot stand gekomen?
- 108 Wat is het *Platform Zó werkt de zorg?*
- 113 Over de auteurs
- 115 Meer weten en reageren

1 Wat is de rol van de huisarts
in het zorgstelsel?

De huisarts als spin in het web

In dit hoofdstuk beschrijven we de rol van de huisarts in het zorgstelsel. En wat doet de huisarts voor wie, waar en wanneer?

Je hebt moeite met ademen, stevige buikpijn of de koorts van je kind wil maar niet zakken. Na een telefoontje kan je al snel terecht op het spreekuur van je huisarts die de klachten onderzoekt. Ben je te ziek om de deur uit te gaan, dan komt de huisarts op visite.

Een bezoek aan de huisarts is in Nederland zo geregeld. In 2015 had bijna 80 procent¹ van de mensen die bij een huisarts staan ingeschreven minstens één keer contact met de huisarts. Dat percentage is al jaren vrij constant. Gemiddeld hadden patiënten in 2015 ruim vier keer per jaar contact.

Vrije huisartskeuze

Nederlanders zijn niet verplicht zich in te schrijven bij een huisarts, maar bijna iedereen doet dat en

Welke rol heeft de huisarts in het zorgstelsel?

Eerste aanspreekpunt

Voor patiënten

- De huisarts is het eerste aanspreekpunt voor mensen met vragen over gezondheid en ziekte.
- Een bezoek aan de huisarts is laagdrempelig en wordt vergoed via het basispakket.
- Een bezoek aan de huisarts valt buiten het eigen risico.

Voor zorgpartners

- De huisarts is het aanspreekpunt voor patiëntenvragen van zorgverleners zoals wijkverpleegkundigen en specialisten.
- De huisarts is aanspreekpunt voor patiëntenvragen van organisaties zoals gemeenten en GGD'en.

24/7 zorgverlener

- De huisarts garandeert 24-uurszorg.

Poortwachter

- De huisarts diagnostiseert fysieke, psychische en sociale problemen en verwijst door.
- De huisarts zorgt voor de juiste zorg op de juiste plek en behandelt indien mogelijk zelf.
- De huisarts verwijst indien nodig patiënten door naar andere hulpverleners in de eerste en/of tweede lijn.

Afbeelding 1.1

De huisarts en de vier stelselwetten

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe de vier stelselwetten werken en wat specifieke punten zijn voor de huisartsenzorg.

Het leeuwendeel van de huisartsenzorg valt onder de Zorgverzekeringswet (Zvw). Steeds vaker heeft de huisarts ook te maken met de andere stelselwetten, al is het maar omdat patiënten zorg krijgen via de Wet langdurige zorg (Wlz), de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

of de Jeugdwet. Als spin in het web van de zorg is het voor een huisarts belangrijk de wetten te kennen waarop het zorgstelsel is gebouwd. In dit hoofdstuk schetsen we de juridische kaders waarbinnen de huisartsenzorg plaatsvindt.

Recht versus voorziening

Het zorgstelsel kent sinds 1 januari 2015 vier stelselwetten: de Zvw, Wlz, Wmo en de Jeugdwet. Deze stelselwetten regelen gezamenlijk de zorg waarop Nederlanders aanspraak kunnen maken.

Hoe werkt de Zorgverzekeringswet en wat is relevant voor de huisarts?

Uitleg wet

- Deze wet regelt de basisaanpakken van burgers op zorg.
- Deze wet verplicht burgers tot het sluiten van een basiszorgverzekering.
- Deze wet regelt dat zorgverzekeraars iedereen moeten toelaten tot de basiszorgverzekering.
- Deze wet regelt de financiering van de basiszorgverzekering en het eigen risico van volwassen patiënten.
- Deze wet verplicht zorgverzekeraars voldoende zorg in te kopen.

Huisarts specifiek

- Deze wet regelt dat patiënten zelf hun huisarts mogen kiezen.
- De huisartsenzorg zit in het basispakket en valt niet onder het eigen risico van de patiënt.
- Kosten voor aanvullend onderzoek en medicatie, een labtest of een scan, vallen wel onder het eigen risico.
- Deze wet regelt dat de huisarts poortwachter is en een patiënt mag doorverwijzen naar andere zorgverleners.

De huisarts en vijftien relevante wetten

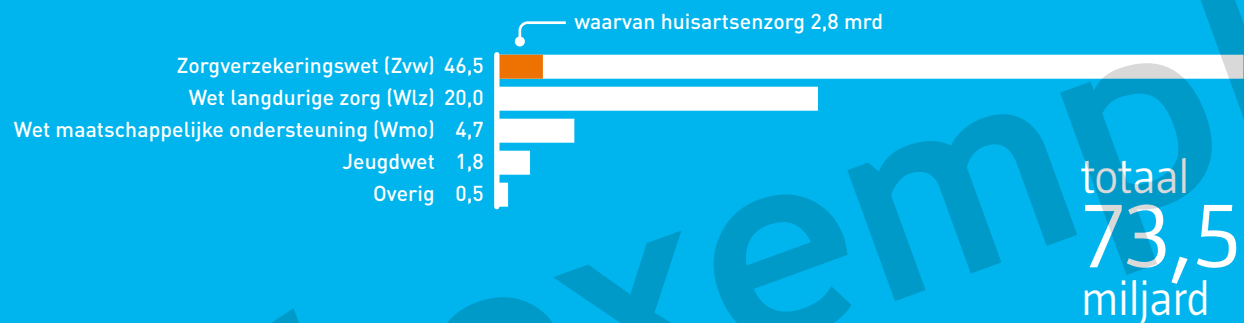
Dit hoofdstuk beschrijft met welke wetten huisartsen rekening moeten houden in de uitoefening van hun vak.

Negen jaar studeert een huisarts op de werking van het lichaam en de psyche, het herkennen van symptomen en leert hij in de praktijk om te gaan met patiëntvragen. Haar patiënten zo goed mogelijk helpen en de beste zorg leveren, daar draait het immers om. Maar alleen die kennis is

niet voldoende voor een huisarts. Er komt meer bij kijken. Naast de vier stelselwetten, die we in het vorige hoofdstuk bespraken, zijn er tal van andere wetten waaraan de huisarts zich moet houden of die zij actief moet toepassen.

Hoe moet het patiëntendossier eruit zien? Wat te doen bij klachten over de zorg? Wanneer moet de huisarts zich opnieuw inschrijven in het specialistenregister? Wat zijn de privacyregels? En wat moet zij doen als een minderjarige is

Waarom geven we onze zorgverzekering uit volgens het ministerie van VWS?

Afbeelding 5.1 Uitgaven in miljard euro volgens de Rijksbegroting voor 2017.¹⁰

overleden? Het is zomaar een greep uit vijftien relevante wetten die we in **afbeelding 4.1, 4.2 en 4.3** op een rij hebben gezet.

Organisatie en marktregulering

De voor de huisarts relevante wetten zijn grofweg in drie groepen in te delen. Het eerste cluster wetten dat we bespreken is: organisatie en marktregulering (**afbeelding 4.1**). Hierbij gaat het bijvoorbeeld over eisen aan de prestaties van zorgaanbieders en de tarieven die ze mogen rekenen. Denk hierbij aan de Wet marktordening gezondheidszorg. Onder welke voorwaarden mogen huisartsen met elkaar samenwerken? De Mededingingswet stelt daar voorwaarden aan.

En zo regelt de Gezondheidswet wat de bevoegdheden en taken zijn van de Inspectie voor de Gezondheidszorg ten opzichte van de huisarts.

De Gezondheidswet regelt wat de taken en bevoegdheden van de inspectie zijn ten opzichte van de huisartsenzorg.

Beroepsuitoefening en kwaliteit

Het tweede cluster wetten, dat in **afbeelding 4.2** aan bod komt, is: beroepsuitoefening en kwaliteit. Dit gaat over wetten als de Geneesmiddelenwet, de Wet bescherming persoonsgegevens en de

Zorggroepen zijn regionale samenwerkingsverbanden van huisartsen en andere eerstelijnszorgverleners. Het tarief voor elke behandelde patiënt staat vast.

Segment 3 is om huisartsen te prikkelen met ideeën te komen die nog betere patiëntenzorg of service opleveren.

De zorggroepen betalen vervolgens de huisartsen en de andere zorgverleners voor hun werk in de keten. Segment 2 is nu gemiddeld goed voor circa 15 tot 20 procent van de omzet van een

huisartsenpraktijk. Met [afbeelding 5.7](#) geven we een overzicht van dit segment.

Segment 3: vernieuwing

Segment 3 vergoedt 'vernieuwende initiatieven' en specifieke prestaties. Dit segment is bedoeld om huisartsen te prikkelen met ideeën te komen die nog betere patiëntenzorg of meer service opleveren. Huisartsen moeten concreet aantonen wat het verwachte resultaat is. Zorgverzekeraars moeten vooraf instemmen met deze voorstellen voor vernieuwing, zo laat [afbeelding 5.8](#) zien. Het gaat bijvoorbeeld om de inzet van e-health, maar ook om werk dat een huisarts overneemt van een ziekenhuis.

Deze uitgave is een initiatief van

ISBN 978-90-823293-8-4

9 789082 329384 >

www.zowerktdezorg.nl

Hoe werkt de huisartsenzorg?

De huisarts speelt een onmisbare rol in het Nederlandse zorgstelsel. Vrijwel iedere Nederlander kent de spreekkamer van zijn huisarts. Maar hoe is de huisartsenzorg georganiseerd, buiten die spreekkamer? Met wie werkt de huisarts allemaal samen? Hoe zit de opleiding in elkaar? Met welke wetten moet de huisarts rekening houden? En hoe lopen de geldstromen in de huisartsenzorg?

Dit boek laat zien hoe het werk van de ruim elfduizend Nederlandse huisartsen is georganiseerd. In heldere teksten en fraaie visualisaties beschrijft het de complexe omgeving waarin huisartsen en hun patiënten dagelijks hun weg vinden.

Voor dokters, voor doktersassistenten, voor artsen in opleiding, voor praktijkondersteuners, voor patiënten en voor beleidsmakers, kortom voor iedereen die met de huisartsenzorg te maken heeft, geeft dit boek antwoord op alle vragen over de organisatie van de huisartsenzorg.